

Samsjuklighet bland dem som avled i covid-19 första halvåret 2020

Bland de 5 552 personer som avled med covid-19 som underliggande dödsorsak under första halvåret 2020 hade 78 procent slutenvårdats, det vill säga varit inlagda på sjukhus, någon gång under femårsperioden 2015–2019. Den vanligaste huvuddiagnosen bland dessa, men också bland övriga som avled första halvåret 2020 var cirkulationsorganens sjukdomar. Denna sjukdomsgrupp innefattar hjärt- och kärlsjukdomar.

Avlidna enligt det preliminära och temporära dödsorsaksregistret

Enligt preliminär och temporär statistik från dödsorsaksregistret, som är baserat på inkomna dödsorsaksintyg, avled 5 552 personer med underliggande dödsorsak covid-19 under mars till juni 2020 (se faktaruta). Av de 5 552 som avled var 46 procent kvinnor och 54 procent män. 11 procent var under 70 år och 89 procent var 70 år eller äldre. Bland dem under 70 år var nästan tre av fyra män. Genomsnittsåldern vid dödsfallet var knappt 83 år.

I jämförelse avled 45 982 personer under första halvåret 2020 med annan underliggande dödsorsak än covid-19. Den genomsnittliga åldern vid dödsfallet var 80 år, det vill säga nästan tre år lägre än de som avled i covid-19.

Tabell 1. Avlidna med underliggande dödsorsak covid-19 första halvåret 2020

Antal, fördelat på kön och ålder

Ålder	Kvinnor	Män	Totalt
<70	157	431	588
70+	2 408	2 556	4 964
Totalt	2 565	2 987	5 552

Källa: Preliminär statistik dödsorsaksregistret, Socialstyrelsen

Andra angivna dödsorsaker på dödsorsaksintyget

På dödsorsaksintyget anges vanligtvis flera dödsorsaker som kan kopplas till dödsfallet, varav den underliggande dödsorsaken är den som inleder det förlopp som leder till döden. De övriga dödsorsakerna som anges på dödsorsaksintyget kan vara sjukdomar eller tillstånd personen haft länge eller som uppkommit i samband med dödsfallet. Dödsorsaksintyget kan ge ytterligare information om

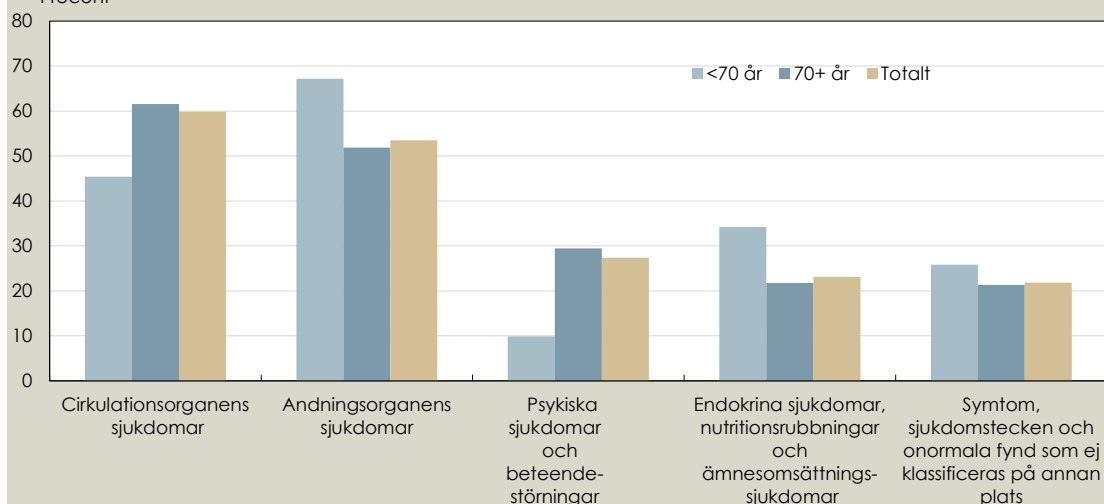
hur sjukdomsförloppet innan dödsfallet såg ut och eventuellt uppgifter om tidigare sjuklighet som bidragit till döden. I det här faktabladet presenteras alla dödsorsaker på intyget, utan att berätta något om hur sjukdomarna eller tillståndet förhöll sig till varandra. Det är också möjligt att det ibland läggs större fokus på att fylla i dödsorsaksintygen kopplade till covid-19 jämfört med andra dödsfall, vilket eventuellt kan påverka vilka dödsorsaker som anges på intyget.

Bland dem som avled med underliggande dödsorsak covid-19 under första halvåret 2020 var det vanligaste att även ha en dödsorsak inom cirkulationsorganens sjukdomar, 60 procent, samt andningsorganens sjukdomar, 54 procent angivet på dödsorsaksintyget (se figur 1). Psykiska sjukdomar och beteendestörningar, 27 procent, som även inkluderar demenssjukdom samt endokrina sjukdomar, nutritionsrubbingar och ämnesomsättningssjukdomar, 23 procent, som till exempel inkluderar diabetes var också vanliga sjukdomar som nämndes på dödsorsaksintyget.

Figur 1. De vanligaste övriga angivna dödsorsaker bland personer som avlidit med underliggande dödsorsak covid-19 första halvåret 2020

Andel avlidna i procent (%) fördelat på ålder och diagnoskapitel ICD-10

Procent

Källa: Preliminär statistik dödsorsaksregistret, Socialstyrelsen

Av de avlidna, 70 år eller äldre, med covid-19 som underliggande dödsorsak hade en majoritet, 62 procent, cirkulationsorganens sjukdomar som annan dödsorsak jämfört med 45 procent av de yngre än 70 år. För den yngre gruppen var den vanligaste ytterligare angivna dödsorsaken andningsorganens sjukdomar, 67 procent hade detta angivet på dödsorsaksintyget jämfört med 52 procent bland den äldre gruppen. Endokrina sjukdomar, nutritionsrubbingar och ämnesomsättningssjukdomar var också något vanligare bland dem under 70 år.

Av de 5 552 personer som avled med covid-19 som underliggande dödsorsak, var det 316 personer som hade covid-19 som den enda angivna dödsorsaken. Att endast ha en dödsorsak kan vara relaterat till rutiner i ifyllandet av dödsorsaksintyget och betyder nödvändigtvis inte att personen inte hade annan sjuklighet.

Dessa individer verkar åtminstone inte nämnvärt skilja sig från den grupp som hade andra dödsorsaker utöver covid-19 som underliggande dödsorsak.

Halvårsstatistik om dödsorsaker är statistik som avser månaderna januari till juni. Den är både preliminär och temporär vilket betyder att specifika kontroller och sedvanlig kvalitetsgranskning inte har utförts enligt gängse rutiner.

Underliggande dödsorsak är den sjukdom eller skadeorsak som inledde den kedja av sjukdomshändelser som ledde till döden eller de omständigheter vid olyckan eller våldshandlingen som framkallade den dödliga skadan.

Covid-19 i statistiken enligt ICD-10:

- Covid-19, virus identifierat (U07.1)
- Covid-19, virus ej identifierat (U07.2)

Sluten vård avser hälso- och sjukvård när den ges till en patient vars tillstånd kräver resurser som inte kan tillgodoses inom öppen vård eller hemsjukvård. Detta innebär att patienten skrivs in på sjukhus och att en vårdplats ställs till patients förfogande.

Huvuddiagnos, det tillstånd som är den huvudsakliga anledningen till en vårdkontakt, fastställd vid vårdkontaktens slut.

Diagnoskapitel, huvudindelning av klassifikationen. ICD-10 är indelad i 22 kapitel.

Färre i gruppen under 70 år hade tidigare slutenvårdats

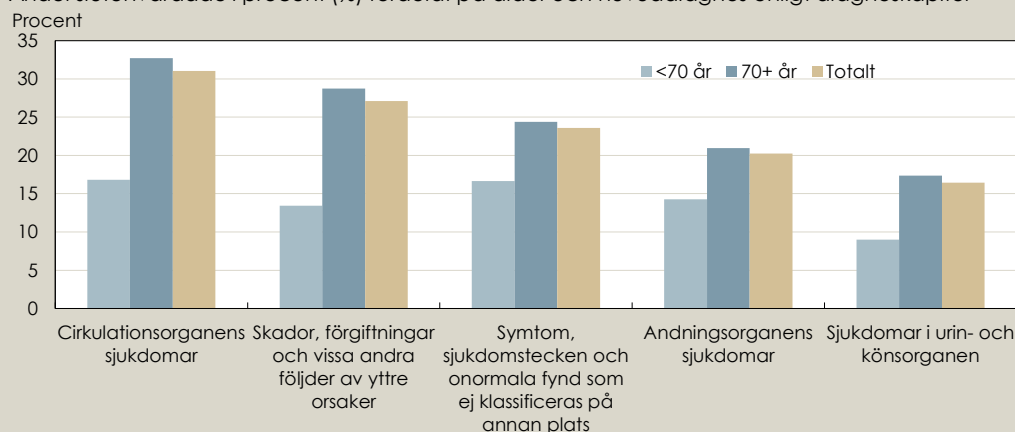
Av de som avled med underliggande dödsorsak covid-19 under första halvåret 2020 hade 39 procent slutenvårdats, det vill säga varit inskrivna på sjukhus under 2019. Motsvarande andel som hade slutenvårdats någon gång under femårsperioden 2015–2019 var 78 procent. De avlidna som var yngre än 70 år hade slutenvårdats mer sällan än de äldre, både utifrån året innan, 2019, och femårsperioden 2015–2019. Sett till alla som avled under första halvåret 2020 fanns det inga skillnader i andelen som hade slutenvårdats under femårsperioden 2015–2019. När det gällde personer yngre än 70 år var det vanligare att tidigare ha slutenvårdats bland dem som avled med annan underliggande dödsorsak än covid-19.

Inte möjligt att dra slutsatser om orsakssamband

Tidigare slutenvård, det vill säga inläggning på sjukhus, är endast en del av tidigare vårdhistorik. Vissa sjukdomar och skador kräver i stort sett alltid slutenvård medan andra aldrig gör det. Tidigare slutenvård i sig ger ändå ingen entydig bild om allvarlighetsgrad. Det går inte heller utifrån detta faktablad att dra några slutsatser om orsakssamband mellan tidigare slutenvård och senare dödsfall.

Figur 2. Slutenvård under 2015–2019 bland personer med covid-19 som underliggande dödsorsak

Andel slutenvårdade i procent (%) fördelat på ålder och huvuddiagnos enligt diagnoskapitel

Källa: Patientregistret och preliminär statistik dödsorsaksregistret, Socialstyrelsen

Bland dem som avlidit i covid-19 första halvåret 2020 och slutenvårdats under perioden 2015–2019 var det vanligast med en huvuddiagnos (se faktaruta) inom cirkulationsorganens sjukdomar, vilket främst inkluderar hjärt- och kärlsjukdomar (se figur 2). Tre av tio, 31 procent, hade slutenvårdats för detta. Skador och förgiftningar var den näst vanligaste anledningen till vård bland dem som slutenvårdats under femårsperioden, 27 procent. En av fyra, 24 procent, hade vårdats för symtom, sjukdomstecken och onormala fynd som ej klassificeras på annan plats i klassifikationen för diagnoskoder. Detta inkluderar ett brett spektrum av symtom och sjukdomstecken, från mer allmänna symtom som feber till symtom kopplade till ett visst organ. En av fem, 20 procent, hade vårdats för andningsorganens sjukdomar.

Skillnaderna i vad kvinnor och män tidigare slutenvårdats för var relativt små. Bland kvinnor var skador och förgiftningar dock något vanligare orsak till vård än cirkulationsorganisationens sjukdomar.

Färre bland avlidna i covid-19 har tidigare slutenvårdats för tumörer jämfört med övriga avlidna

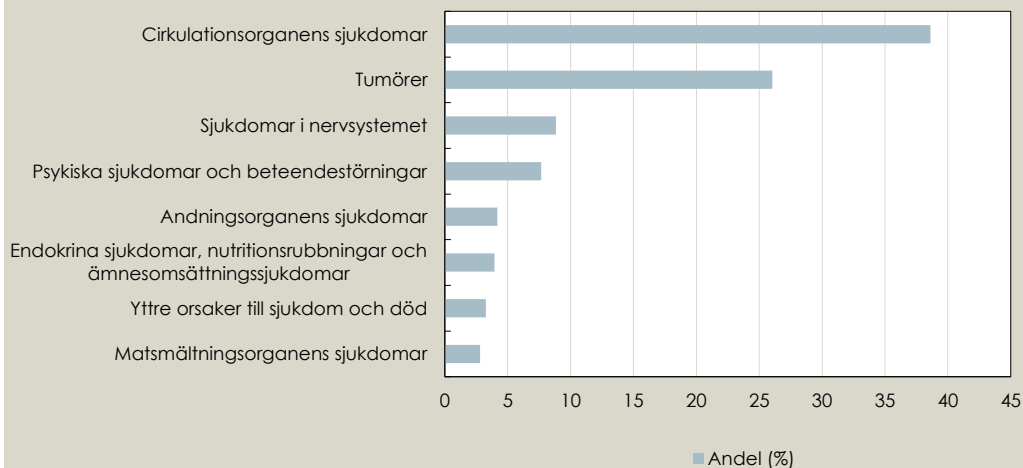
De personer som avlidit med covid-19 har i stor utsträckning tidigare varit inskrivna på sjukhus, det vill säga slutenvårdats för liknande diagnoser som övriga avlidna under samma period. Andelen som under femårsperioden 2015–2019 slutenvårdats för tumörer är dock betydligt högre bland dem som har avlidit med annan underliggande dödsorsak än covid-19, 17 procent, jämfört med 6 procent bland de avlidna med covid-19 som underliggande dödsorsak. Den här skillnaden är särskilt stor bland personer yngre än 70 år.

430 ytterligare personer avled med covid-19 angivet på dödsorsaksintyget

Vi har identifierat 430 personer med annan underliggande dödsorsak än covid-19 men där covid-19 är nämnt på dödsorsaksintyget. I dessa fall har personen som avlidit haft covid-19, men man har bedömt att annan dödsorsak hade större betydelse för dödsfallet. Av de 430 personer som hade covid-19 angivet på dödsorsaksintyget men inte som underliggande dödsorsak hade 39 procent cirkulationsorganens sjukdomar och 26 procent tumörer som underliggande dödsorsak (se figur 3). Dessa sjukdomar är även de två vanligaste underliggande dödsorsaker bland alla som dör i Sverige.

Figur 3. Vanligaste underliggande dödsorsaker bland personer som har avlidit med covid-19 angivet på dödsorsaksintyget

Andel avlidna i procent (%) fördelat på underliggande dödsorsak efter diagnoskapitel ICD-10

Källa: Preliminär statistik dödsorsaksregistret, Socialstyrelsen

Några stora skillnader mellan kvinnor och män kan inte utläsas men något fler män, 30 procent, hade tumörer som underliggande dödsorsak jämfört med kvinnor, 23 procent. Medelåldern vid dödsfallet för dessa var 81 år. Av de 430 avlidna var 220 kvinnor, 51 procent, och 210 män, 49 procent. De flesta, 89 procent, var 70 år eller äldre, 11 procent, var yngre än 70 år. Denna grupp skiljer sig inte påfallande från den större grupp den är en del av, det vill säga alla som avlidit med annan underliggande dödsorsak än covid-19.

Mer information

Du hittar fler tabeller, diagram och annan information [här](#) (välj *Tillhörande dokument och bilagor*).

Statistik om dödsorsaker första halvåret 2020 och annan statistik om dödsorsaker:
<https://www.socialstyrelsen.se/statistik-och-data/statistik/statistikammen/dodsorsaker/>

Kontakt:

Henrik Lysell

Telefon: 075-247 30 00

E-post: henrik.lysell@socialstyrelsen.se

Christian Lovering och Pernilla Fagerström, statistikfrågor

Telefon: 075-247 30 00

E-post: patientregistret@socialstyrelsen.se